

REGISTERBLAD

Namn:

Datum:

Område av riksintresse för naturvård i Gävleborgs län

Områdesnummer: Nr X 81

Områdesnamn: Axmar Högmosse-Gnagmur

Kommun: Gävle kommun

Kartblad: 14 H SV

Area: 450 ha varav 418 ha land och 32 ha vatten

Naturgeografisk region: 27 Skogslandskapet norr om norrlandsgränsen

Kust/havsregion:

Regionindelning för sjöar och vattendrag:

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsformer: slätt med lägre relativ höjd än 20 m

Riksvärde

Våtmarkskomplex	Koncentrisk mosse	Fauna
	Svagt välvd mosse	
	Topogent kärr	
	Mad vid vattendrag	

Värdeomdöme: Axmar Högmosse utgör en av regionens mest välutvecklade koncentriska mossar med gölsystem. Sammantaget har området genomgående höga naturvärden avseende hydrotopografi, fauna, myrtyp och landskap. Myrtypen har få representanter i länet av vilka detta reservat hyser två. Axmar högmosse och Gnagmur är ett representativt våtmarksområde med värde av våtmarkskomplex, koncentrisk mosse, svagt välvd mosse, mad vid vattendrag och topogent kärr. Området har en rik fågelfauna.

Huvudkriterier: A Välutvecklad representant för koncentrisk mosse med rikt gölsystem

B Reservat med föga påverkad hydrologi

D Rikt fågelliv

Stödskriterier: Storlek, mångformighet, naturlighet, kontinuitet, representativitet

Förutsättningar för bevarande: Skogsbruk bedrivs med naturvårdshänsyn

Bevarandet av våtmarkernas värde kräver att områdets hydrologi skyddas mot dränering, vattenreglering, dämning och torvtäkt. Avverkning av sumpskogar, skogar på fastmarksholmar och i kantzoner kan skada naturvärdena.

Området påverkas negativt av dikning; bränsleutvinning; skogsavverkning på eller i anslutning till området

Säkerställande: 1981: Naturreservat
1986: Klass I i länsstyrelsens naturvårdsprogram
Ingår i Natura 2000 som SPA och pSCI

Områdets huvuddrag: Axmar högmosse-Gnagmur naturreservat är beläget 60 m ö h, 5 km inåt landet från Axmarfjärden.

Axmar högmosse är en tydligt koncentrisk välvd mosse med omfattande gölsystem: över 150 gölar. Kring centrum är mossen i det närmaste plan, med upplöst strängmönster och ett stort antal lösbottnar. I övrigt är strängar och höljor mycket tydligt differentierade. I södra delen är strängarna kraftigt skogbärande och höljorna omvandlade helt till gölar. Igenväxningen påbörjades strax efter avsnörningen ca 2 500 år f Kr och har givit upphov till 4-4,5 m torvmäktighet. Gnagmur är en mindre, koncentrisk mosse med gölsystem, omedelbart öster om Axmar högmosse. Ett stort öppet kärr mellan mossarna tillhör också komplexet.

Laggen består delvis av pors-blåtåtel, delvis av trådstarr eller vass och är bitvis väl markerad. Mosseplanet är glest bevuxet med låga tallar. Tre typer av höljevegetation kan urskiljas: De centrala lösbottnhöljorna är antingen helt vegetationsfria med gungflykanter av *Sphagnum majus* och kallgräs eller har gles vegetation med rosling, tuvsäv och vitag; Andra höljor har sammanhängande tuvduntäcke på bl a *Sphagnum balticum*. Strängvegetationen är rikt differentierad med väl utvecklat risskikt. Lavinslaget är starkt på mosseplanet.

Rikedomen på vatten och öppna ytor ger goda förutsättningar för en intressant fauna. Gräsand, knipa, ett stort antal vadare och ibland ljungpipare häckar. I närheten häckar storlom. Mycket talar för att området fungerar som rastplats för t ex sädgäss och våtmarksbundna arter, bl a stora mängder gulärta. Knipa, grönbena och skogssnäppa har häckat på Gnagmur. Axmar högmosse och Gnagmur är ett representativt våtmarksområde med värde av våtmarkskomplex, koncentrisk mosse, svagt välvd mosse och topogent kärr. Området har en rik fågelfauna.

Anmärkningar: VMI-ID: 14H3D01 (Msp) 14H3D02

Referenser: Ståhl, P, 1985: Skyddsvärda myrar i Gävleborgs län. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, naturvårdsenheten 1985:2.

Naturvårdsverket 1994, Myrskyddsplan för Sverige.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län. Våtmarksinventering i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län, 1997. Värdefull natur i Gävleborg, naturvårdsprogram. Rapport 1997:12.